

Tôi là Ai? Viết hay M?

Tác Giả: Kim Thu tùy bút

Thứ Năm, 17 Tháng 2 Năm 2011 18:23

Một bài viết hay dành cho những người Việt tại Hoa Kỳ ...

Có phải nếu mình ở một nơi nào trên đời ba mươi năm thì mình là người thuộc địa phải không đó, đúng không? Đã biết bao nhiêu lần tôi đặt ra câu hỏi đó sau một ngày nhìn vào lịch thấy con số ghi năm đã bước vào năm thứ ba mươi của một người tị nạn.

◻ *Hình ca sĩ Loan Châu*

Bây giờ có ai mới quen gặp tôi, hỏi: Bà ở đâu đến vậy?

Thì chắc tôi sẽ trả lời rất tự nhiên, tôi ở San Jose , hay khi đang đi du lịch thì sẽ trả lời, tôi ở Mỹ đến.

Tôi là Ai? Việt hay Mỹ?

Tác Giả: Kim Thu tùy bút

Thứ Năm, 17 Tháng 2 Năm 2011 18:23

Tôi sä không träi là tôi ä Việt Nam đän näa, chä trängäi ta häi, bà là ngäi näc nào?

Thì lúc đó tôi chäc chän nói, tôi là ngäi Việt Nam, đä cho hä không nhäm väi ngäi Trung Hoa, Nhät, hay Phi.

Đúng, tôi ä Mỹ trên däi ba mäi năm räi, tôi là mät ngäi Mỹ. Bây giä thä xem läi con ngäi Mỹ cäa tôi.

Träc tiän mät mũi, chân tay tôi chäng có gì thay đäi cä. Vän khuôn mät cäu träc ít góc cänh cäa ngäi Á Đông và cái mũi tät khiäm tän, tóc säi to và đen, khi có tóc bäc thì nhìn thäy ngay, muän giäu thì phäi nhuäm.

Đäi väi ngäi Á Đông thì tôi đäc gäi là ngäi có näc da träng, nhäng mäu träng này thäc ra là mäu ngà, và đäng cänh mät ôäng Tây, bà Mỹ nào thì nó vän cho cái cän cäc da vàng rät rät.

Khi tôi nói tiäng Anh thì cách phát âm vän có vän đä, đôi khi nói nhanh quá thì sä väp phäi läi nói tiäng Anh theo cách đäch tiäng Việt trong đäu. Nhä thä bächê là nói tiäng Anh bä (broken English). Vä cách phäc säc, nhà ä, xe cä bên ngoài, tôi có thä không kém mät ngäi Mỹ chính gäc.

Nhäng khi bäc vào nhà tôi, tänhäng bäc tranh treo ä phòng khách, bát đĩa bäy ä bàn ăn, chai näc mäm, hũ däa cäi trong bäp và nhät là sách, báo tiäng Việt ä khäp näi trong nhà, thì chäc ai cũng sänhän ra ngay đó là mät gia đänh Việt Nam. Nhä thä thì tôi là ngäi San Jose hay ngäi Hà Näi, ngäi Mỹ hay ngäi Việt? Tôi ä đät này đän ba mäi năm räi cä mà.

Ngäi ä Läng Sän, Thanh Hóa ra Hà Näi ä trên däi ba mäi năm thì tänhän mình là ngäi Hà Näi; ngäi ä Häi Phòng, Häi Däng vào Sài Gòn läp nghiäp tä năm 75, 76 tänhän mình là ngäi trong Nam.

Tôi ä Mỹ tìm vä Việt Nam không ai chäu nhän tôi là ngäi Việt näa, dù tôi có yêu quê häng

Tôi là Ai? Viêt hay M?

Tác Giả: Kim Thu tùy bút

Thứ Năm, 17 Tháng 2 Năm 2011 18:23

đến quán thơ t c ru t gan, có g p l i h hàng n c m t khôn c m thì khi thăm vi ng, h i han, h v n th nh tho ng nói r t t nhiên: ch đâu có ph i là ng i Vi t n a, bây gi ch là ng i M r i, ch c cái này không h p v i ch , cái kia ch không ăn đ c, cái n ch không bi t đâu.

Nh ng lúc đó tôi ch ng bi t mình ph i ph n ng th nào cho đúng. C cãi tôi v n Vi t, hay nh n đúng r i tôi là M ? Không, c hai cùng sai c .

Nh ng khi c n quyền ti n đóng góp vào vi c công ích nào Vi t Nam thì ai ai cũng nh c l i cho tôi đến ngàn l n tôi là m t ng i Vi t Nam chính g c. R ng tôi ph i có b n ph n và tình th ng v i đ t n c, đ ng bào. Tình th ng thì nh t đ nh lúc nào tôi cũng đ y p trong ng c r i, tôi ch ng c n ai nh c n a, nh ng b n ph n thì cho tôi... nghĩ l i.

Tôi đã đóng góp b n ph n c a tôi cho đ t n c đó r i. M t m i tình ch t t c t i trong chi n tranh h n ba m i năm v tr c, x ng th t c a ng i tôi yêu n m trong lòng đ t, r i l i ph i đào lên, đ t thành tro than, b đu i m nh đu i nhà, đã tr b n ph n đó thay tôi r i. Không đ hay sao?

Bây gi tôi ph i có b n ph n đóng thu hàng năm đ t n c tôi đang s ng đ ph v i chính ph s a đ ng, xây tr ng h c và nuôi nh ng ng i kh p n i m i t i, nh tr c kia đ t n c này đã nuôi ng i Vi t, vì gi y t cá nhân hi n t i xác đ nh tôi là ng i M . Tôi ph i làm b n ph n công dân.

Có nh ng ngày tôi lái xe b k t xa l vào m t bu i chi u m a mùa thu; hay m t bu i sáng mùa xuân v ng l ng, êm , đ ng trong nhà nhìn ra m t h , tôi c m nh n đ c n i mình đang hi n di n không ph i là quê mình, không ph i n c mình.

Ch ng có m t lý do gì c th , ch là nh ng gi t m a đ p vào kính xe, ch là m t n c h g n g n sóng. M a trên xa l M nh c nh đ n nh ng c n m a tháng Năm Th Nghè, nhà mình Tr n Quý Cáp, nhà anh tr c r p ciné Eden đ ng trú m a v i nhau.

N c h San Jose tr c nhà nh c đ n n c sông b n B ch Đ ng m i l n qua phà sang bên kia Th Thiêm ch i v i b n, hay sóng n c b c M Thu n nh ng l n qua phà đi thăm h

Tôi là Ai? Vì t hay M ?

Tác Giả: Kim Thu tùy bút

Thứ Năm, 17 Tháng 2 Năm 2011 18:23

hàng t n B c Liêu. Nhưng lúc đó tôi b t ch t b t g p mình Vì t Nam quá, vì nhưng cái bóng Vì t Nam th t m , th t xa l i ch ng lên hình nh r t ngay tr c m t mình. Và k di u làm sao, nhưng cái bóng đó nó m nh đ n n i mình quên m t là mình đang M . Ch c t i tôi là ng i Vì t Nam .

L i có nhưng l n i Vì t Nam , tôi b mu i đ t kín c hai ng chân, b đau b ng liên miên c tu n l . Đi đâu cũng ph i h i đ ng, ai nhìn mình cũng bi t mình t đầu đ n và đang đi l c. Ti n b c tính hoài v n sai. Nhi u khi đ ng chênh vênh trên đ ng ph Sài Gòn, bi t đ t n c này v n là quê h ng mình, nhưng ng i đi l i chung quanh là đ ng bào mình, nhưng sao không gi ng Vì t Nam c a mình, hình nh đã có di u gì r t l .

Ngôn ng Vì t thì thay đ i quá nhi u, pha tr n n a Hán n a Ta, ch p đ u c a ch này v i cu i ch c a ch kia, làm nên m t ch m i th t là "n t ng". Cách phát âm c a ng i Hà N i bây gi không gi ng cách phát âm cũ c a ông bà, cha m tôi ngày tr c, và h nói nhanh quá, tôi nghe không k p. Cái ti ng nói tr m b ng, thanh l ch, ch m rãi, rõ ràng t ng ch c a th i xa x a bây gi ch còn là c tích.

Ng ng m t lên nhìn b u tr i, v n b u tr i xanh bi c c a th i tu i tr , cúi xu ng nhìn m t đ t, v n m t đ t thân quen, nhưng sao lòng hoang mang quá đ i, và th y đã có m t kho ng cách nghìn trùng vô hình gi a mình và quê h ng đ t Vì t. Ch c tôi là ng i M !

So sánh th i gian tôi sinh ra, s ng i Vì t Nam và th i gian tôi b Vì t Nam ra đi, s ng i M , hai con s đó đã g n ngang nhau. Tôi đ c h c t nh quê h ng là n i t tiên l p nghi p, là n i chôn nhau c t r n. i trong n c có bài hát n i ti ng “Quê h ng m i ng i có m t”, nh là ch m t m thôi. Nhưng có ng i l i nói: N i nào mình s ng i đó su t m t quãng đ i dài, có nhưng ng i thân chung quanh mình, h ng nh ng ân hu c a ph n đ t c u mang mình, thì n i đó cũng đ c g i là quê h ng mình. Nh v y thì tôi có m t hay hai quê?

Tôi s ng i M thì b n bè g p nhau th ng nói: Cái này ng i Vì t mình không h p, ho c ng i M h m i thích nghi đ c v i c này, ng i Vì t mình không quen.

Khi đi d bu i ti c cu i năm c a m t công ty l n i M , toàn là nhưng ng i M sang tr ng thì th y rõ ngay mình là ng i Vì t đi l c, dù mình có sang tr ng, l ch s nh h . Hóa ra M hay v Vì t Nam mình đ u l c ch c .

Tôi là Ai? Vì t hay M ?

Tác Giả: Kim Thu tùy bút

Thứ Năm, 17 Tháng 2 Năm 2011 18:23

Tôi nhớ mấy năm trước có lần trò chuyện với mẹ của một người bạn, lúc đó cô ngoài 80 hãy còn mình mẫn, cô theo đạo Phật. Trò chuyện nam của cô và con dâu cô tự nhiên rủ nhau theo đạo Công giáo. Gặp tôi, cô hỏi: Không biết anh Bình nhà tôi khi chết thì đi đâu? Phật giáo nói anh ấy, vì anh ấy bỏ đi, Chúa chờ gì cho anh ấy vào, vì anh ấy mê quá! Năm nay cô ngoài 90 tuổi rồi và không may, cô bị Alzheimer. Vậy là cô không còn mình mẫn để lo con mình không có chỗ dung thân cho phụng dưỡng. Bây giờ thỉnh thoảng nghĩ lại những lời cô nói, thấy mình ngay đi sống này cũng đã là một vị nể người phật phụng bay. Quê nhà, quê người, quê Mẹ, quê Vì t. Chao ôi! Cái thân cô buồn.

Những lời đó, tôi biết chắc mình là người Vì t, nhớ là khi tôi nhỏ mẹ. Trong gia đình tôi thỉnh thoảng gặp cha mẹ, gặp ngay trong những ngôi nhà cũ ở Vì t Nam, gặp bên bè cũng gặp trên đường phố Vì t Nam từ ngày rời xa xa, và bao giờ trong mẹ cũng đi theo bên người Vì t. Tôi nhớ đôi khi vẫn nhớ mẹ, dù là một gia đình vui. Thấy nhớ quê nhà quá đi!

Tôi nhớ lại trong những truyện ngắn, những bài thơ Đường tôi đọc thời xa xa về người bỏ làng đi xa lâu năm trở về không ai nhận ra nữa. Hỏi đó sao mà mình thỉnh thoảng những ông già trong thôn đó thôi! Bây giờ nghĩ lại thì người trong sách đó còn may mắn hơn mình, họ đâu có đi đến tận một nơi khác như mình. Họ chỉ bỏ làng, chỉ không bỏ quê. Thế mà khi vẫn còn ngỡ ngàng, buồn ngủi, tôi thân vì lại chỉ ngay trong làng mình.

So sánh tôi với người bỏ làng ra đi trong những trang sách đó thì hoàn toàn khác tôi đáng buồn hơn nhiều. Không những đã bỏ làng, bỏ quê đi, còn những quê cũ chỉ còn một nơi khác.

Khi về đi hay thay tên.

Núi chùng bóng núi, sông ghen cửa dòng.

Trích từ Adelaide Tuân Báo

Ngồi đi, mẹ tôi a hỏi tôi mẹ t,

Mẹ tôi a hỏi tôi buồn đi khi